

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติด ได้สร้างปัญหาใหญ่ และเป็นภัยคุกคามกับประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่เป็นเยาวชน และทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของทุกประเทศในโลก ประเทศไทย เรายังก็เช่นกัน ยาเสพติดได้แพร่ระบาด และเป็นปัญหาต่อสังคม โดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีต มาจนถึงปัจจุบันแม้รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ มีนโยบายปราบปราม และป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจัง มีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้า หรือผู้จำหน่าย แต่ปัญหา ยาเสพติดก็มิได้หมดไป จากสังคมยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทยตลอดเวลา จะเห็นได้จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 154 / 2554 ลงวันที่ 9 กันยายน 2554 เรื่อง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกล่าวไว้ในส่วน ทั่วไปว่า “ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้กลับมาสู่ภาวะที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิต ความปลอดภัยในทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชนและสังคม รวมทั้งเป็นภัยต่อ ความมั่นคงของประเทศ จากคำสั่งดังกล่าวประมวลได้ว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดจะทวีความ รุนแรงต่อไป เพราะประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีการผลิต การค้า การจำหน่าย การลำเลียง และการลักลอบ ขนย้ายยาเสพติดตามแนวชายแดน เมื่อยาเสพติดได้ระบาดเข้าสู่สังคม ชุมชนปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นตามมา

นอกจากนี้ ยาเสพติดยังได้สร้างปัญหาความรุนแรง และความแตกแยกในระดับครอบครัว เด็ก เยาวชนจำนวนมาก ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต้องตกเป็นทาสของยาเสพติดและนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรม เบี่ยงเบน และก่อการกระทำผิดต่อผู้อื่นส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคม สุขภาพอนามัย และผลกระทบต่อ ด้านความมั่นคงของประเทศในที่สุด ซึ่งข้อเท็จจริงการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเยาวชนตามรายงาน สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดช่วงปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดยั่งยืน ผู้ติดยาเสพติด ยังเป็นที่รังเกียจของสังคม หรือเข้าสังคมไม่ได้ด้วยนับเป็นปัญหาสังคมที่ยิ่งใหญ่ที่ต้องการการแก้ไข อย่างจริงจังแนวทางที่ดีที่สุด คือ การป้องกันไม่ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เข้าไปลิ้มลองยาเสพติด ซึ่งจะต้อง สร้างภูมิคุ้มกัน สร้างความรู้ ความเข้าใจในโทษและพิษภัย สร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนยาเสพติด เป็นมะเร็งเนื้อร้ายของสังคม ซึ่งปัจจุบันลุกลามไปจนถึงระดับ โลกเป็นตัวบ่อนทำลายคุณภาพชีวิต ของมนุษย์จุดริ้วความเจริญก้าวหน้าของตนเอง สังคม และประเทศชาติ นอกจากนี้จะหลีกเลี่ยงมหันตภัย

ประเภทนี้แล้วจะต้องช่วยเหลือแนะนำบุคคลอื่น ๆ ให้รู้เท่าพิภพภัยของยาเสพติด เพื่อประเทศชาติจะได้มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

อย่างไรก็ตามรัฐบาลมีนโยบายชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมีนโยบาย 5 ร้ว ป้องกัน คือ ร้วครอบครัว ร้วโรงเรียน ร้วชุมชน ร้วสังคม และร้วชายแดน ซึ่งจะต้องมีมาตรการอย่างชัดเจน ทั้งมาตรการการป้องกันไม่ให้เด็ก เยาวชน หันไปหาเสพติด การป้องปรามและปราบปราม หากมีเด็ก เยาวชน หรือบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ค้ายาเสพติดก็ต้องป้องปราม และหากมีผู้ติดยาเสพติดก็จำเป็นต้องมีการบำบัดรักษา โดยจะมีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เว้น การต่อต้านการค้ายา และการสูบบุหรี่ เพราะสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การติดยาเสพติดในอนาคต โดยเฉพาะนักเรียนเท่านั้น ครู อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดี แก่เด็กและเยาวชน

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาความเข้าใจยาเสพติด และพฤติกรรมการป้องกันตนเองของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ว่ามีความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างไร ขณะเดียวกันมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองอย่างไรที่สามารถทำให้ไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึงแม้จะอยู่ในพื้นที่ระบาด ซึ่งมีความเสี่ยงสูงและอาจตกเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการป้องกัน และป้องปราม นักเรียนของโรงเรียน หรือเยาวชนส่วนอื่น ๆ ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรืออาจนำข้อมูลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพของเยาวชนที่ติดยาเสพติดให้กลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติสุข ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง เกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ การศึกษา และชั้นปีการศึกษาปัจจุบัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับมาก

1.3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ การศึกษา และชั้นปีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกัน มีพฤติกรรมแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาวิจัยนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธร

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ การศึกษา และชั้นปีการศึกษาปัจจุบัน

1.4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.3.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่เป็นนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 6 จำนวน 1,049 คน

1.4.3.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธร ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบ่งกลุ่มตามสัดส่วนจริงของประชากรแต่ละกลุ่ม ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ (Yamane, 1979) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคิดเทียบสัดส่วน จำนวน 290 คน

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภทรายมูล จังหวัดยโสธรครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาของการวิจัย ระหว่างเดือน ตุลาคม - มีนาคม พ.ศ. 2561

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“ยาเสพติด” หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง

“นักเรียน” หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นปีที่ 1 - 3 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4 - 6 ของโรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

“พฤติกรรมกำบังกัยาเสพติด” หมายถึง การแสดงออก หรือการกระทำต่าง ๆ ของนักเรียนให้สามารถเผชิญ หรือรู้จักการหลีกเลี่ยงต่อสภาวะการณ์ที่เสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด โดยการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของยาเสพติดและครอบคลุมถึงพฤติกรรมในการปฏิเสธ เมื่อถูกชักชวนให้เสพยาเสพติด

“เพศ” หมายถึง นักเรียนเพศชาย และเพศหญิง ของโรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

“การศึกษา” หมายถึง ช่วงชั้นทางการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ซึ่งได้แก่ ช่วงชั้นที่ 3 คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) และช่วงชั้นที่ 4 คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ของนักเรียน โรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

“ชั้นปีการศึกษาปัจจุบัน” หมายถึง ระดับชั้นปีการศึกษาที่ 1 - 6 ของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ปัจจุบันในโรงเรียนทรายมูลวิทยา อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางในการป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา

1.6.2 เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้พัฒนาพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด หรือฟื้นฟูให้กับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงได้